

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 12 maart 2009

MEDITATIE

Ik heb grotelijks begeerd...

Wij worden door Lukas in gedachten verplaatst naar de zaal te Jeruzalem, waar de Heere Jezus met Zijn discipelen het laatste pascha op aarde gevierd heeft.

Zijn ziel begeert dit pascha te eten met de Zijnen. "Ik heb", zo zegt Hij Zelf, "grotelijks begeerd dit pascha met u te eten." Hier brandt Zijn Middelaarshart van verlangen, nu het uur van Zijn lijden is aangebroken. Zijn liefde en ijver brandt om de wil van Zijn Vader te vervullen en in plaats van Zijn Kerk te lijden en te sterven. Want alzo Hij de Zijnen liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.

Als de Heere Jezus de zaal binnentreedt, staat op de tafel het paaslam toebereid, en is verder alles voor de maaltijd in gereedheid gebracht. En als Hij Zijn oog over deze toeberaide tafel laat gaan, aanschouwt Hij daar een zichtbare afbeelding van al Zijn lijden.

Wat was de diepe en zinvolle betekenis van het pascha? Wel, het was de instelling Gods, overgebleven uit de

En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde; want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods.

Lukas 22:15,16

nacht van de uittocht van Israël uit Egypte. In die nacht ging immers de verderfengel door Egypteland om alle eerstgeborenen der Egyptenaren te doden, zodat in één nacht al deze eerstgeborenen stierven. Maar waarom werden in die vreselijke nacht de eerstgeborenen der Israëlieten gespaard? Omdat zij beter waren dan de Egyptenaren? O nee! Alleen door de vrije ontfermingen Gods over een volk dat een egyptenaarshart omdroeg, over een volk waarvan de Heere veertig jaar verdriet zou hebben.

Het volk van Israël moest een lam slachten en dat in de nacht van zijn

uittocht eten met bittere saus. Het bloed van dat lam moest gestreken worden aan de posten der deuren van hun huizen, terwijl de belofte daarbij werd gevoegd: "Indien Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan." Dat bloed van het geslachte lam was voor de Israëlieten daarom het enige middel ter verlossing.

De ware Israëliet zag in dit paaslam ook nog iets anders. Daarin zag hij afgeschaduwde, naar de belofte des Heeren, het grote Paaslam. Dat komen zou om te verlossen van dood, zonde en hel. Dat Lam, waarvan Jesaja al geprofeteerd had: "Maar Hij is om onze overtredingen verwond en om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden. (...) Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open."

Hier, in de paaszaal te Jeruzalem, treedt dat grote Paaslam binnen. De dag van Zijn slachting is aangebroken. Morgen reeds zullen op Golgotha's heuvel de slagen weerklinken. Dan zal dit gezegende Offerlam gebonden worden met touwen, tot aan de hoornen van 't altaar en gehangen worden als een vloek aan het vloekhout des kruises.

Wie is in staat om weer te geven welke ontroeringen er in Zijn Middelaarsziel zijn? Hij zal morgen Zelf als een lam geslacht worden om de zonde Zijns volks te verzoenen. Nooit heeft iemand, etend, zó geleden. Nooit heeft iemand zó dat paaslam gegeten dan het grote Paaslam Zelf, toen Hij in de kring van Zijn jongeren de ogen ophief en het vlees van dat lam zegende: "Dat is *Mijn* lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis."

O, hoe wonderlijk teder en liefdevol klinkt het dan uit Zijn mond: "Ik heb grotelijks begeerd dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde." In deze ogenblikken heft Hij Zijn ziel uit boven lijden en dood tot het zalige hemellevens. Hij staart hier in de verten der

Inhoud

87e jaargang

Nr. 24

- 1 Meditatie: Ik heb grotelijke begeerd...
- 3 Bijbelstudie: Psalm 139 (2)
- 4 Werken voor de kerk
- 6 Gezette hoogtijden: Aneenoe, verhoor ons
- 7 Enkele notities over de invloed van Calvijn in Nederland (2)
- 8 In goede orde
- 9 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

eeuwigheid. Want dit pascha dat Hij met Zijn jongeren gaat vieren, doet Hem zien op het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Daarom: "Ik heb grotelijks..."

En daarom vervult nu onuitsprekelijke vreugde Zijn Middelaarshart. Om die vreugde Hem voorgesteld, heeft Hij het kruis verdragen en de schande veracht. Wanneer Hij straks met Zijn discipelen naar de hof van Gethsémané gaat, zingt Hij de lofzang. Zingende gaat Hij Zijn lijden tegemoet, want aan het einde van die weg zal Hij met Zijn volk aanzitten in het Koninkrijk der hemelen en zal eeuwige vreugde het deel van Hem en Zijn volk zijn. En daarmee vertroost Hij nu ook Zijn discipelen, als Hij zegt: "Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods."

"Ik heb grotelijks begeerd dit pascha met u te eten." Hebben wij daar iets van leren verstaan in ons leven? Van dat onbegrijpelijke en eeuwige wonder van genade? De reine en heilige Heere Jezus, Die wil nu aanzitten met onreine en vuile Adamskinderen, die verdiend hebben dat Hij hen van Zich zou stoten. Maar Hij werd om onze overtredingen verwond en om onze ongerechtigheden werd Hij verbrijzeld.

Hij wil een schuldig volk redden. Want dat volk heeft de Vader Hem gegeven. Een volk dat Hij gaat verlossen uit de banden van zonde, duivel

en dood en gaat vrijkopen door Zijn dierbaar bloed.

Daarom, al valt dit lijden Hem zo zwaar en al is die beker nog zo bitter, Hij drinkt die leeg tot de laatste druppel. Om de vreugde Hem voor-

gesteld, om een arm zondaarsvolk eeuwig zalig te maken, en opdat de Vader zal worden bereid de lof, de eer en de dank.

Apeldoorn,

ds. J.M. Kleppe

BIJBELSTUDIE

2

Psalm 139

Psalm 139 : 1-6

Een mededeelbare eigenschap
Gods wetenschap behoort tot Zijn mededeelbare eigenschappen, dat wil zeggen dat de mensen deze eigenschap ook hebben. Maar dan wel zó dat deze eigenschap in God goddelijk is en in de mens menselijk, zodat er slechts éenige, vérré overeenkomst is.

Vergeleken bij de onuitsprekelijke heerlijkheid van Gods wetenschap, is er in de mens maar een uiterst flauwe zweem van kennis.

De kennis die wij hebben, hebben we *niet van onszelf*. Het is geen kennis die in ons was toen we geboren waren. Wat wisten we eigenlijk in de prilheid van ons leven? Hebben we niet al wat wij weten in de loop der jaren van anderen of door ervaring

geleerd? Heeft het ons ook niet vaak veel moeite gekost die kennis ons eigen te maken?

Onze kennis is *verre van volmaakt*. Integendeel, zij is zeer ten dele. Ook al zou iemand al de talen van de mensen spreken en al de kennis bezitten die op de aarde te vinden is, zou hij niet moeten zeggen dat hij nog veel meer niet dan wel weet? Zou tussen zijn wetenschap en Gods wetenschap niet maar een allergeeringste zweem van gelijkheid zijn?

Onze wetenschap is *veranderlijk*. We vergaderen kennis en we vergeten. Wat blijft er soms van over als een mens oud geworden is? Wat is onze kennis bovendien buitengewoon *beperkt*. Wat weten we van de wereld buiten onze directe omgeving? Wat weten we van het hart van onze

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblasserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.

Familieberichten € 0,40 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**

in het bezit van de drukker te zijn.

Rouwadvertenties

uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Administratie van De Saambinder:

(m.u.v. abonnementenadministratie):
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53, 2517 LA 's-Gravenhage,

tel. 070-3514465,

Postbankno. 256686 t.n.v. Admin. van De Saambinder.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar

(te betalen per 1 april en 1 oktober);

voor het buitenland:

€ 23,- per jaar + extra portiekosten.

Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

naaste? Wie kan zeggen wat er morgen gebeuren zal? We vergissen ons regelmatig en maken grote fouten door onkunde of omdat we iets vergeten.

Wat nog veel voornamer is: wie heeft er verstand van God en goddelijke zaken? Is ons verstand van nature niet verduisterd? En als genade heerst, als het onderwijs van Gods Geest in ons hart is, wat dan? David belijdt: HEERE, *Gij* doorgrondt en kent *mij*. Als ik Uw kennis van mij overdenkt, ik kan niet verder komen dan dat zij mij te wonderbaar is; zij is zo hoog dat ik er bij lange na niet bij kan.

Er is een kennis die opgeblazen maakt. Weet u wat meer dan een ander? Verhef u er niet op; het is hatelijk voor de mensen en vooral een gruwel voor God. Wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt? En, zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend gelijk men behoort te kennen (1 Korinthe 8:2). Er is een godsdienstige kennis waarmee men God en Christus méént te kennen. Er is ook een kennis die sticht, een kennis die ontvangen wordt door Woord en Geest, waardoor men God kent in Zijn algenoegzaamheid, Christus in Zijn dierbaarheid en zichzelf in zijn vloekwaardigheid. Eeuwig wonder: "Zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend" (1 Korinthe 8:3).

Neem een var

De Schrift is van God en vol van God. Daarom glanst Davids belijdenis als een gouden draad door heel de Schrift: HEERE, Gij weet het alles!

Gideon, zegt God, neem een var van de ossen die van uw vader zijn, te weten de tweede var, van zeven jaren (Richteren 6:25). Die ossen zijn Mij bekend, evenals dat ze niet van u zijn maar van uw vader. Toch, neem een var. Niet de eerste, derde of vijfde stier, maar de tweede, die van zeven jaar oud.

Zou God niet weten welke dieren een boer in zijn stal, schuren en weiden heeft? Zou Hij niet weten van zijn koeien, paarden, varkens, schapen, al zijn pluimvee, enz.? Een rechtvaardige kent het leven van zijn beest, de grote God kent het leven van elk beest. Hij weet hun zitten en opstaan, omringt hun gaan en liggen, bezet hen van achteren en van voren.

De regering wil elk dier dat men bezit, geregistreerd hebben. Wat voor een werk dat geeft, weet ieder die er

mee te maken heeft. Maar God weet volkomen hoe ze zijn, hoe oud ze zijn en waar ze zijn. Gideon, ga naar de stal waar de ossen van uw vader staan en neem de tweede, die van zeven jaren!

Zou God wél die beesten kennen en níet de eigenaar? Zet Hij Zijn hand op zijn vee en niet op hém? Heere, Gij weet het alles én regeert alles. Want Gij weet niet als één die werkeloos toekijkt, maar als één die alles bepaalt en uitwerkt. Gezondheid en ziekte zijn in Uw hand, de prijzen stelt Gij vast, winst en verlies is niet bij geval. Dat doet Gij, zonder Wiens wil wij ons niet roeren, noch bewegen kunnen.

O HEERE, de kennis is wonderbaar. Laat het ons té wonderbaar zijn. Bekeer ons tot U!

Zou God niet weten welke dieren een boer in zijn stal, schuren en weiden heeft? Zou Hij niet weten van zijn koeien, paarden, varkens, schapen, al zijn pluimvee, enz.? Een rechtvaardige kent het leven van zijn beest, de grote God kent het leven van elk beest.

Al het gedierte

God weet niet alleen alles van het gedierte des velds, het gevogelte des hemels en al wat de paden der zeeën doorwandelt, maar beschikt er ook over naar Zijn welbehagen. Al het gedierte des wouds is Zijne, de beesten op duizend bergen. Hij kent al het gevogelte en het wild des velds bij Hem (Psalm 50:11). Hij weet waar ze zijn en brengt ze waar Hij wil. Hij weet wat ze doen en doet met ze naar Zijn raad. Hij bereidt hun kost en geeft ze tot spijs.

Wie zijt gij dan, o mens? Wie bereidt de raaf haar kost als haar jongen tot God schreeuwen? Weet gij de tijd van het baren der steengeiten, hebt gij de woudezel vrij heengezonden? Zal de eenhoorn u dienen, zijn van u de verheuglijke vleugelen der pauwen? Zult gij het paard sterkte geven, vliegt de sperwer door uw verstand? Is het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft?" (Job 39).

Verwonderd vroeg Izak aan zijn vader Abraham: "Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam ten brandoffer?" Wat was het antwoord dat hij kreeg? "God zal Zichzelf

een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon." O, wat was dat een groot geloof! En, wat werd het ten uiterste beproefd tot lof en eer en heerlijkheid Gods! Volkomen was ook de uitkomst: "En zie, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging en nam die ram en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats" (Genesis 22:7-13).

Brullend kwam een jonge leeuw Simson tegemoet op de weg naar Timnath. Opdat er een raadsel zou zijn op de bruiloft en uiteindelijk opdat Simsons strijd tegen de onbenedenen Filistijnen zou ontbranden.

De man Gods die koning Jerobeam zo ernstig gewaarschuwd had bij het gouden-kalf-altaar te Bethel, werd op de terugweg naar Juda door een leeuw van zijn ezel gesleurd en gedood. Maar het roefdier verslond zijn lichaam niet en deed zijn rijdier geen kwaad. Ook liep hij niet weg, evenmin als de ezel. Beide dieren stonden als trouwe wachters bij het dode lichaam, alsof er nooit anders dan goede vrede was geweest tussen een leeuw en een ezel.

Wie had ooit zoiets gezien? Dit was van de Heere geschied tot een zichtbare prediking. Opdat heel Israël zou weten hoe vergramd Hij was op de profeet die niet gedaan had wat hem bevolen was. Ziet Israël en hoort, alzo zegt de Heere: Doet de kalverdienst verre van u! Al deed deze profeet niet naar Mijn woord, het woord dat hij tot u gesproken heeft is vast en niet te breken, want hij heeft het gesproken in Mijn Naam (1 Koningen 14:24-26). Heb Ik hem niet gespaard, zou Ik u dan wél sparen als u volhardt in het vertreden van Mijn heilige wet?

Tweemaal daags kwamen de raven tot Elia met brood en vlees. Zij waren hun Schepper gehoorzaam. Rovers waren gevers. Zij werden er zelf niet beter van, maar Elia werd onderhouden door zijn Vader. De woeste plaats bij de beek Krith was voor hem een Beth-El. Hij had vrede met God en met het gevogelte des hemels – Gij, Heere, geeft dat d' uitgang van de morgen en van de avond juicht!

Jona was het met God eens geworden; o wonder, hij mocht buigen onder een verbolgen God. "Neemt mij op," zei hij tegen de scheepslieden, "en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet dat deze grote storm ulieden om mijnentwil over(komt)" (Jona 1:12). Dit zei Jona niet omdat hij wist

dat God een grote vis beschikt had die hem opslokken zou. Toen de zee stil was, vreesden de scheepslieden met grote vreze en slachtten den HEERE slachtoffer en beloofden geloften.

Ondertussen klom vanuit het ingewand van de vis Jona's gebed op tot de alwetende God – Heere, Gij weet! Het werd overgenomen en gereinigd door de grote Hogepriester, gesteld tot een lieflijke reuk voor het aange-

zicht van de Vader. Daarom mocht Jona, diep onder water, juichen door het geloof: "Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen. Het heil is des HEEREN." Na drie dagen en drie nachten sprak de Heere tot de vis, en hij spuwde Jona uit op het droge.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

in maart is het moderamen in functie. In die tijd wordt ook regelmatig vergaderd om leiding te geven aan de vergaderingen van de Generale Synode. Pas na de laatste zittingsdag gaat het gekozen moderamen op grond van het besluit van 1968 verder als Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting.

De drie scriba's van de Generale Synode verdelen de taken onderling. Zo is er een verantwoordelijk voor de correspondentie en de beantwoording daarvan. De ander voor de Acta, dat zijn de verslagen van de vergaderingen van de Synode. De derde zorgt voor de publicaties in ons kerkelijk blad De Saambinder van het ter Synode verhandelde.

Mandaat

In 1968 bepaalde de Generale Synode dat de taak van het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting is het vertegenwoordigen van de Synode betreffende zaken, waarvoor geen afzonderlijk deputaatschap benoemd is. Voor verschillende zaken heeft de Generale Synode afzonderlijke deputaatschappen benoemd, zoals voor zending, evangelisatie, Israël, Hoge Overheid, kerkrecht, diaconale en maatschappelijke zaken, enz. Ook kreeg het deputaatschap de taak om in voorkomende gevallen officiële voorlichting aan de pers te verstrekken.

Het duurde tot 1987 voordat er een officieel omschreven opdracht (we noemen dat een mandaat) voor het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting werd vastgesteld. Op 14 januari 1986 besloot de Synode dat mandaat als volgt vast te stellen:

"Het deputaatschap funktioneert als adres waar men zich kan vervoegen voor uitnodigingen aan de gezamenlijke Gereformeerde Gemeenten bij bijzondere gebeurtenissen met uitzondering van de uitnodigingen van de Hoge Overheid. Het deputaatschap heeft ook als taak om desgevraagd of uit eigen beweging de identiteit van de Gereformeerde Gemeenten te vertolken. Tevens staat het Kerkelijk Jaarboek van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland en Noord-Amerika onder redactie van het deputaatschap."

De toevoeging "in Nederland en Noord-Amerika" is in 1999 vervallen. Sedertdien heet ons kerkverband weer Gereformeerde Gemeenten, zoals dat ook in 1907 bij de samenvoeging van de Ledeboerianen en Kruisgezinden was overeengekomen.

Werken voor de kerk

De komende periode zullen de diverse deputaatschappen van ons kerkverband zichzelf presenteren in de serie "Werken voor de kerk".

Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is haar mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze week: Het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting.

Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting

In ons presbyteriale kerkstelsel zijn er vier kerkelijke vergaderingen: de kerkenraad, de classis, de Particuliere Synoden en de Generale Synode. Alleen de kerkenraad is een permanent orgaan. De classis en de Particuliere en Generale Synoden komen op gezette tijden samen. Er wordt een moderamen gekozen, een soort dagelijks bestuur, en als de vergadering wordt beëindigd, houdt ook dat moderamen op te bestaan.

Toch kunnen er in de tijd die ligt tussen twee vergaderingen zaken aan de orde komen die niet kunnen wachten tot de volgende vergadering. Ook kan het zijn dat er zaken die op de gehouden vergadering aan de orde zijn geweest om nadere uitwerking of uitvoering vragen. Dat geldt vooral voor de Generale Synode, als de meest brede vergadering van ons kerkverband, die – behoudens spoedeisende zaken – slechts eens per drie jaar samenkomt. Sommige zaken kunnen niet drie jaar wachten. Hoe moet daarin worden voorzien?

Samenstelling

De Generale Synode besloot in 1968 tot de instelling van een Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting. Dit deputaatschap bestaat uit het moderamen van de laatstgehouden vergadering. Dat moderamen bestaat uit een preses (voorzitter), assessor-preses (tweede voorzitter), een scriba-primus (1^e secretaris), een scriba-secundus (2^e secretaris), een scriba-tertius (3^e secretaris), een quaestor-primus (1^e penningmeester) en een quaestor-secundus (2^e penningmeester).

De preses, de assessor-preses, de scriba-primus en de scriba-tertius zijn predikanten, de andere moderamenleden zijn ouderlingen. Zij worden door middel van vrije schriftelijke

Het deputaatschap heeft ook als taak om desgevraagd of uit eigen beweging de identiteit van de Gereformeerde Gemeenten te vertolken.

stemming gekozen. Een Generale Synodevergadering strekt zich in de regel uit over meerdere zittingsdagen. De Synoden van 2004 en 2007 duurden drie keer twee achtereenvolgende dagen: twee dagen in september, twee dagen in januari en twee dagen in maart.

Vanaf het kiezen van het moderamen op de eerste vergaderdag in september tot het sluiten van de vergadering

Werkzaamheden

Het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting heeft niet zo'n breed takenpakket. Dat hoeft ook niet. En dat moet ook niet. We zijn binnen onze gemeenten altijd tegen een soort radenbestuur geweest, waar allerlei permanente organen buiten de ambtelijke vergaderingen om allerlei beleidsbeslissingen nemen. Daarom wordt er ook voor gewaakt dat het deputaatschap allerlei taken krijgt toebedeeld. Maar er moet een orgaan zijn dat in de tijd tussen twee Generale Synoden noodzakelijke dingen doet.

Welke zaken komen dan zoal in dit deputaatschap aan de orde? Meestal zijn het zaken die zich aan de waarneming van de gemeenteleden onttrekken. Niet altijd. Soms behartigt het deputaatschap zaken die het geheel van onze gemeenten raken. We willen een paar voorbeelden noemen van zaken waarmee het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting zich bezighoudt.

In de eerste plaats kan worden genoemd de samenstelling en vaststelling van de Acta van de Synode. Dat is altijd een behoorlijk karwei. De weergave van de discussie en de besluitvorming luisteren nauw. Want de besluiten van de Generale Synode zijn vaak bindend voor de gemeenten. Ook bevatten ze soms richtlijnen of handreikingen ten behoeve van de gemeenten.

Op verzoek van de Generale Synode heeft het Deputaatschap de uitgave verzorgd van 'Louter genade'. Een publicatie betreffende verbond, beloften en prediking. Daarin wordt uiteengezet wat onze gemeenten op grond van Gods Woord en de belijdenis voorstaan. In samenwerking met de docenten van de Theologische School is de inhoud van 'Louter genade' besproken op een twaalftal ambtsdragerconferenties. We hopen dat de Heere het wil gebruiken om onze gemeenten te bewaren bij de leer, waarin God op het hoogst wordt verheerlijkt en de mens op het diepst wordt vernederd.

Op basis van 'Louter genade' werd ook een publicatie verzorgd voor de jongeren onder de titel 'Zijn verbond en woorden'. Laatstgenoemde publicatie heeft veel aftrek gevonden in de gemeenten. Vele kerkenraden hebben dit boekje ter hand gesteld van de belijdeniscatechisanten. "Zijn verbond en woorden" is samengesteld op basis van veel materiaal door de samenstellers bijeengebracht. Op

grond van dit materiaal is de publicatie "Verbond, prediking en geestelijk leven" (Houten, 2005) tot stand gekomen bestemd voor degenen, ook onder de jeugd, die zich dieper in deze belangrijke zaken willen verdiepen. Deze publicatie is met instemming van het Deputaatschap tot stand gekomen. Bij allerlei wind van leer die zich aandient, is het nuttig om van deze publicaties kennis te nemen.

Het deputaatschap is ook verantwoordelijk voor de uitgave van het boekje Voornaamste Besluiten. Daarin worden de voornaamste besluiten van de Generale Synode vermeld, vooral ten behoeve van de kerkenraden, maar ook voor geïnteresseerde leden en doopleden. Voor de komende tijd staat een herziening van deze uitgave op het programma.

Werkwijze Generale Synode

We kunnen natuurlijk niet alle werkzaamheden van het deputaatschap noemen. Veel correspondentie heeft betrekking op de uitwerking van de besluiten van de Generale Synode. Leden die zich op de Generale Synode hebben beroepen, moeten een gemotiveerd antwoord krijgen. Ook worden ter uitvoering van de besluiten van de Generale Synode gesprekken gevoerd. Naast de herziening van de publicatie Voornaamste Besluiten, heeft de Generale Synode

aan het deputaatschap gevraagd advies uit te brengen over de werkwijze van de Synode. Zowel in 2004 als in 2007 heeft de gehele vergadering van de Synode zes volle dagen vergadertijd gekost.

Zou dat niet anders kunnen? Zouden rapporten van de verschillende deputaatschappen en commissies die op de Generale Synode aan de orde komen niet wat korter kunnen zijn? Of zou een andere werkwijze niet tot een meer efficiënte wijze van vergaderen kunnen leiden? De vergadering van de Generale Synode begint in september. De vervolgzittingen worden gehouden in januari en in maart. Zouden die tijdstippen niet wat dichterbij elkaar moeten liggen?

Ook kunnen er onduidelijkheden ontstaan over bepaalde rapporten. De tekst daarvan wordt soms door de Generale Synode gewijzigd. Hoe wordt voorkomen dat er verschillende versies van die rapporten in omloop zijn. Over deze en andere zaken is het deputaatschap gevraagd advies uit te brengen aan de Generale Synode.

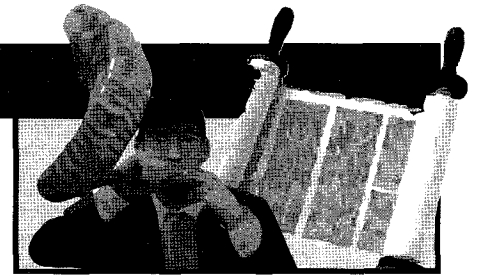
Aan het einde van de driejaarlijkse periode brengt het deputaatschap verslag uit aan de Generale Synode.

Voorzitter: ds. J.J. van Eckeveld
Secretaris: ds. W. Silfhout

Avondgebed van Luther

"Heere blijf bij ons, want het is avond en de nacht zal komen. Blijf bij ons en bij Uw ganse kerk aan de avond van deze dag, aan de avond van ieders leven en aan de avond van de wereldgeschiedenis. Blijf bij ons met Uw genade en Uw goedheid, met Uw troost en zegen, met Uw Woord en sacrament. Blijf bij ons wanneer de nacht van beproeving en angst over ons komt, de nacht van twijfel en aanvechting, de nacht van de strenge, bittere dood. Blijf bij ons, in leven en in sterven, in tijd en eeuwigheid, Amen."

Aneenoe, verhoor ons....



29 september 1941 was de vastgestelde dag. Rond 8 uur in de morgen verzamelden zich tienduizenden Joden op de hoek van de Melnikovskystraat en Dokhturovstraat in Kiev.

Zij moesten daar komen van de nazi's. De rij met mensen schoof op. Wat gebeurde er vooraan de rij? Machiniegeweren ratelden onophoudelijk. Joodse mensen vielen na het dodelijke schot achterover in het ravijn. Tienduizenden, op één dag. Babi Yar, een vreselijke plaats, een herinnering aan een vreselijke dag. Het was niet de eerste keer dat men probeerde het Joodse volk uit te roeien.

In de Joodse maand Adar, de 13^e tot de 15^e dag, wordt het *Poerimfeest* gevierd. Dat is bij ons ongeveer half maart. Het feest is ingesteld door Mordechai uit het boek Esther. De tijd die aan het feest voorafging, was een donkere tijd voor het Joodse volk. Haman wilde alle Joden in het Perzische rijk doden. Hij was afkomstig uit het volk van de Amelekieten. Zij waren antisemieten, Jodenhaters.

Haman wierp het pur, dat is het lot, om de dag te bepalen waarop de Joden uitgeroeid moesten worden. Het pur viel op de 13^e Adar. Na die dag zou er geen Jood meer leven in het Perzische rijk. Mordechai hoorde ervan en stuurde Esther naar de koning. Hij liet tegen haar zeggen: 'Want indien gij enigszins zwijgen zult te dezen tijde, zo zal den joden verwikking en verlossing uit een andere plaats ontstaan' (Esther 4:14). Dit was geloofstaal van Mordechai. Hoe het ook zou gaan, dit wist hij: de Heere zou zorgen voor het Joodse volk. Heeft u ook deze verwachting voor het Joodse volk? Als we op de omstandigheden van dit volk zien is alles onmogelijk. Als Mordechai dat zou doen, wist hij het ook niet meer. Maar zijn verwachting was van de God van Israël.

Esther vast voordat zij naar de koning gaat. De eerste dag van het poerimfeest is dan ook een vastendag. In de godsdienstoefening wordt het 'Aneenoe' gebeden. Dit woord betekent 'Verhoor ons.' Het is een roep om verlossing. Daarnaast worden de woor-

den uit Jesaja 55 vers 6-13 gelezen. Het is een onderwijzend woord. 'Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, also zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten' (vs 8,9).

Wat zijn de wegen voor het Joodse volk vaak onbegrijpelijk geweest. De wegen van Gods volk kunnen ook zo ondoorgrondelijk zijn. Dan klinkt het zo vaak: 'Verhoor ons...' Toen Esther naar de koning ging sprak ze: 'Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om.' Ze heeft zichzelf er voor over, om haar volk te redden. Zij is een type van Christus. Hij heeft Zichzelf gegeven om een volk, wat ten dode is opge-

Babi Yar, een vreselijke plaats, een herinnering aan een vreselijke dag. Het was niet de eerste keer dat men probeerde het Joodse volk uit te roeien.

schreven, te bevrijden. Om Hem alleen kan er antwoord zijn op het Aneenoe-gebed.

Op de 14^e Adar wordt in de synagoge het gehele boek Esther gelezen. De grote daden van de Heere worden in herinnering gebracht. De Megilla (de Estherboekrol) is rijk versierd. Enkele verzen die over Mordechai gaan, worden door de gemeente luid herhaald. Als de naam van Haman klinkt wordt er gestampt. Ook het harde geluid van ratels moet de naam van Haman onverstaaenbaar maken. De naam van deze Jodenhater moet immers uitgeroeid worden?

In de weg van het wonder wordt het Joodse volk verlost. Haman moet met alle antisemieten sterven. Mordechai geeft het bevel om het Poerimfeest te houden (Esther 9:20-22). Het moet een dag van blijdschap zijn. Het Poerimfeest wordt tot op de dag van vandaag door het Joodse volk gevierd. Met buitensporige blijdschap. Alles

wat normaal gesproken niet mag, wordt tijdens deze feestdagen gedaan. Poerim is ontspoord in een carnavalsfeest. Er zijn verkleedpartijen, er wordt heel veel gedronken en de zogenaamde Hamansoren worden gegeten. Hoe arm is ons gedenken als wij de Heere vergeten!

Mordechai heeft ook geboden dat men elkaar geschenken zou geven. Dit wordt tijdens Poerim veelvuldig gedaan. Rabbi Mozes ben Maimon heeft gezegd: 'Het is veel beter, zich de blijdschap te gunnen aan de armen te geven. Daar is geen groter vreugde dan het hart van de armen, de wezen, de weduwen te verblijden.'

Men ontvangt graag gasten. Iedereen is bij iedereen welkom. Aan het begin van de 20^e eeuw was het gebruikelijk om tijdens Poerim in de synagoge geld in te zamelen voor de arme Joden in Palestina. Het is ook voor ons een goede gewoonte om tijdens de feestdagen iets af te zonderen voor goede doelen.

Het is opvallend dat een rabbijn schrijft: 'Blijvende overwinning heeft Poerim niet gebracht. Perzië is verdwenen. Pogroms zijn gebleven. Haman leeft nog...' Het is waar, Babi Yar is nog niet zo lang geleden. Nog steeds vindt de Hamas dat de Joden uit Israël moeten worden verdreven. Het Poerim wordt gevierd, maar er is geen bevrijding.

Echte verlossing is alleen in Christus te vinden. In Hem is Poerim, het feest van de bevrijding, vervuld. Het Joodse volk wordt niet bewaard, omdat de Zaligmaker nog moet komen. Het wordt bewaard om tot de Zaligmaker te komen. Wat Zeres, de vrouw van Haman, zei, is ten volle waar van Christus: 'Indien Mórdechai, voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zo zult gij tegen hem niet vermogen, maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezicht vallen.'

Het Joodse volk én wij moeten verlost worden door de Zaligmaker. Heeft die verlossing een plaats in uw gebed? Aneenoe, verhoor ons...

Lisse,

ds. C. Neele

Enkele notities over de invloed van Calvijn in Nederland

Correspondentie, predikers en kerkelijke organisatie

De invloed van Calvijn op de voortgang van de hervorming van Europa was ongekend groot. Dat hing samen met zijn uitzonderlijke werkkraft en sterke persoonlijkheid. Enkele dagen na zijn sterven tekende de secretaris van de raad van Genève in de notulen aan: 'God had hem een karakter gegeven van grote majesteit'.

De prediking van het Woord was het belangrijkste middel dat Calvijn gebruikte bij de hervormingsarbeid. Daarmee wist hij het volk te bereiken. Sinds 1549 preekte hij twintig keer per maand. Nooit betrad hij onvoorberedeid de kansel.

De invloed van de hervormer werd bijzonder versterkt door de vormgeving van het kerkelijke leven, die hij vanuit een nieuw verstaan van het Nieuwe Testament gestalte gaf. Zo zette hij naar een bekend gezegde van de hervormde predikant Oepke Noordmans de paus schaakmat door de ouderlingen de regerende taak in de gemeente te geven. De kerk van Genève werd met haar belijdenis, eredienst, kerkordelijk leven en opleiding van predikanten een voorbeeld voor tal van kerken in de rest van Europa.

Briefwisseling

De positie van Genève was een andere dan die van Wittenberg, dat tijdens Luther vooral het hart was van een nationale reformatie. Genève werd onder de bezielende leiding van Calvijn het internationale centrum, waar alle lijnen van de kerkelijke en politieke reformatiebeweging in heel Europa samenkwamen.

Dat spiegelt zich allereerst af in de zeer omvangrijke briefwisseling van de hervormer. Hij onderhield contacten met personen en instanties van Londen tot Wenen en van Emden tot Aix en Provence. Hij schreef buitengewoon veel en snel. Vaak gebruikte hij een secretaris die hij voor de vuist weg de tekst dicteerde. Zelf heeft de waarde van zijn correspondentie

beseft. In zijn eigen archief bewaarde hij zowel de ontvangen brief als een afschrift van het antwoord dat hij had gegeven.

Vlak voor zijn sterven werd aan Beza de brievenverzameling toevertrouwd, opdat hij de brieven die 'de kerken van dienst konden zijn', zou kunnen uitgeven. Er zijn helaas veel brieven verloren gegaan, al beschikken we vandaag nog altijd over 1369 brieven van de hand van Calvijn zelf!

Nederlanders

Daarbij zijn ook brieven aan Nederlanders. Zo correspondeerde de hervormer met Menso Poppius, die omstreeks 1550 in het Noorden van ons land met grote ijver leiding gaf aan de Reformatie. Hij vroeg in 1559 aan Calvijn advies over een dertiental punten die met name betrekking hadden op de kerkelijke tucht. Ook verzocht hij hem om met enkele woorden een aanbeveling te willen schrijven in een klein boekje, waarin hij zijn tijdgenoten opriep tot een besliste stellingname. Dit wijst erop dat de naam van Calvijn toen reeds onder de hervormingsgezinden in Noord-Nederland bekend en geacht was.

Ook onderhield Calvijn schriftelijke contacten met de broeders Philips Marnix van Sint Aldegonde (1540-1598) en zijn broer Jan Marnix van Toulouse (1538-1567), die samen in Genève hadden gestudeerd. Met name de eerstgenoemde had een belangrijke inbreng bij de organisatie van het kerkelijke leven naar gereformeerd model in ons land.

Academie

Voor na zijn terugkeer uit Straatsburg in 1541 stond Calvijn het ideaal voor ogen om een volwaardige universiteit te stichten. Het was vooral aan zijn visie en volharding te danken dat in 1559 de Academie van Genève kon worden geopend. Calvijn zelf gaf wekelijks drie colleges over één van de bijbelboeken, die een vol uur duurden. Door de nood van de tijd stond uiteraard de opleiding tot de dienst des Woords centraal.

De aandrang uit het buitenland om afgestudeerde jonge mannen te zenden, die als evangeliedienaar konden worden bevestigd, was buitengewoon groot. Toen de Franse kerken hun nood klaagden, sprak Calvijn het gevleugelde woord: 'Zendt ons hout en wij zullen er pijlen van snijden'.

In 1561 schreef Calvijn: 'Van alle kanten verlangt men predikanten van ons.... De mensen, die hen willen halen, belegeren mijn deur. Wij zouden wel gaarne hun wens vervullen, maar wij zijn totaal uitverkocht. Zelfs hebben we al lang de laatste man uit de arbeidershuizen moeten halen, die ook maar een weinig literair en theologisch ontwikkeld bleek te zijn. Deze aandrang bevalt ons weliswaar niet, maar het is moeilijk er tegenin te gaan'.

Niet minder dan achtentachtig predikanten die in Genève waren opgeleid, gingen naar Frankrijk om daar temidden van de vervolging dienstbaar te zijn aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk. In 1559 lieten zich aan de Academie al 162 studenten inschrijven. In 1564, het sterfjaar van Calvijn, telde Beza 1200 scholieren in de onderbouw en 300 studenten in de eigenlijke universiteit.

Predikers

In het album van de Academie worden enkele Nederlanders vermeld die nog tijdens het leven van Calvijn in Genève studeerden. Het gaat om vandaag geheel onbekende namen: Gerardus Weshemius uit Gelderland, Arnout Westerwold uit Groninger, Liffordus Beruigen uit Gennep, Nicolaas Elenneus uit Antwerpen, Nicolaas Clericus uit Utrecht en Bartholomeus Acquart uit Rijssel. De twee Marnixen kwamen al ter sprake. Er moeten er méér zijn geweest, maar het album van de Academie uit de jaren 1560-1563 raakte zoek.

Tot de predikers die niet allen Genève hadden bezocht, maar wel allen door de reformator werden bezield, rekenen we Jean Crespin uit Atrecht, de schrijver van een martelarenboek, Pierre Brully uit Mercy in Luxemburg en Vallérand Poullain uit Rijssel, later beiden predikant in Straatsburg. Verder behoren tot deze groep Marten Micron en Jan Utenhove uit Gent, die later de stuwkrachten zouden worden van de vluchtelingengemeente te Londen. Ook noem ik nog de namen van de zeer begaafde Petrus Datheen uit Cassel in Vlaanderen, Gaspar van der Heyden uit Mechelen, die de gemeente van Antwerpen zou die-

nen, Jean Taffin uit Doornik en de zeer bekende Guido de Brès uit Bergen in Hengouwen, die op 31 mei 1567 te Valenciennes met zijn collega Peregrin de la Grange de marteldood stierf.

Kerkopbouw

Het calvinisme was niet de eerste, maar wel de voornaamste uiting van het streven naar hervorming van de kerk in de Nederlanden. De denkbeelden van Luther waren met name door Augustijner monniken in brede lagen van de bevolking bekend geworden. Ook Zwingli had hier zijn aanhangers, die het Avondmaal alleen als een gedachtenismaaltijd wilden zien. Vooral de invloed van de Wederdopers, al of niet in revolutionaire vorm, liet zich gelden. Al deze stromingen werden veroordeeld door de Rooms-Katholieke Kerk en op bloedige wijze vervolgd door de overheid.

In de vijftiger jaren van de zestiende eeuw kreeg het calvinisme echter steeds meer greep op het volk. Drie factoren waren daarbij vooral van belang. Het calvinisme beschikte over zeer bekwame predikers, geschoold in Genève. Het sterk organiserend vermogen van deze kerkelijke beweging was eveneens van groot belang. Bovendien wist men zich onderling verbonden door de Nederlandse Geloofsbelijdenis die in 1561 door Guido de Brès was opgesteld. Hij liet zich daarbij leiden door het voorbeeld van de Franse belijdenis - de Confessio Fidei Gallicana - die in 1559 te Parijs was aanvaard. Daar had men een ontwerp van Calvin gebruikt, dat met enkele wijzigingen was aanvaard! Het zal niemand verwonderen dat er een duidelijke inhoudelijke overeenstemming bestaat tussen de tekst van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en passages uit de Institutie van Johannes Calvijn.

Kerkenraad

Het model van de kerk van Genève was bij de opbouw van het kerkelijk leven in Nederland herkenbaar. Ook lieten de vluchtelingengemeenten in Emden, Londen, Frankfurt en Heidelberg hun invloed gelden. Daar werd voortdurend gewerkt aan de opbouw van de gereformeerde kerk. De kerkenraad stond aan het hoofd van de gemeente en bestond uit ouderlingen en diakenen.

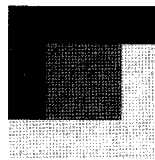
Later werd door het Convent van Wezel (1568) een kerkelijke orde opgesteld, waarbij de diakenen niet

tot de kerkenraad werden gerekend. Voor 1566 - het jaar van de hagepreken en de beeldenstorm - waren gemeenten met deze organisatievorm reeds in het geheim in de Zuidelijke Nederlanden aanwezig. Daar was Antwerpen het belangrijkste centrum van gereformeerd kerkelijk leven. Na 1566 treffen we dergelijke gereformeerde gemeenten ook in de Noordelijke Nederlanden aan. In 1571 stelde de synode van Emden een

kerkorde op, die gericht was op een goede, bijbelse orde voor de tijd wanneer de vrijheid zou gekomen zijn. Die vrijheid zou de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) brengen. Kort na de verovering van Den Briel door de Watergeuzen in 1572 ontstond een stevig georganiseerd gereformeerd kerkverband.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen



In goede orde

Wat moet er wel en wat mag er niet op een ledenvergadering besproken worden? Hoe ver moet de openheid van een kerkenraad gaan?

Legt de kerkenraad op de jaarlijkse ledenvergadering verantwoording af van het financiële beleid? Mag de kerkenraad een uitspraak van de ledenvergadering naast zich neerleggen? Enkele vragen om wat verder over na te denken.

De kerkelijke ledenvergadering

De positie van de kerkelijke ledenvergadering is een andere dan die van de ledenvergadering bij een schoolvereniging of een politieke partij. De besturen van een schoolvereniging en van een politieke partij leggen verantwoording van hun beleid af ten overstaan van hun leden. De ledenvergadering heeft het recht het beleid goed te keuren of af te keuren. Vaak kunnen er wijzigingsvoorstellen worden ingediend en wordt daarover gestemd. Zelfs kan het gebeuren dat een ledenvergadering een bestuur 'naar huis stuurt' omdat de vergadering vindt dat het bestuur het echt verkeerd heeft gedaan. In feite kun je stellen dat de ledenvergadering het hoogste orgaan is bij een vereniging. De vereniging is van de leden.

In de kerk en met betrekking tot de kerkelijke ledenvergadering liggen de zaken principieel anders. De kerk is niet van de leden. De kerk is er van Christus' wege. De Heere Zelf vergadert Zich een gemeente door Woord en Geest. En waar door Zijn genadig beleid deze gemeente tot openbaring komt, zal er ook een organisatorische vorm zichtbaar worden. De gemeente

bestaat immers uit mensen. Maar altijd moeten we bedenken dat dit organisme er is van 's Heeren wege. In dit organisme, in de gemeente, gelden dan ook de opvattingen en ordeningen van het Koninkrijk Gods zoals ons deze in hoofdlijn geopenbaard zijn in Gods Woord.

Van 's Heeren wege

Zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament wordt de gemeente des Heeren ten diepste door de Heere Zelf geleid en geregeerd. Geestelijke leiding geeft de Heere door Woord en Geest en tot de regering van Zijn gemeente heeft Hijzelf ambten ingesteld. Dit was zo tijdens de oude bedeling in Israël. Niet het volk koos koningen en stelde priesters en profeten aan. Maar de Heere riep tot zulke ambten. Zo is het ook in de bedeling van de nieuwe dag. De Heere Jezus stelde de apostelen aan. De apostelen deden onder de leiding van 's Heeren Geest diakenen kiezen (Handelingen 6). En tijdens de zendingsreizen stelden zij in de verschillende gemeenten het ouderlingenambt in.

Zo zijn de ambten er van Christus' wege. Van Hem ontvangen ambtsdragers hun roeping. En de opdracht tot hun dienstwerk. Zij zijn dan ook ten eerste verantwoording schuldig aan hun Zender. De ambtsdragers zijn van 's Heeren wege over de gemeente gesteld. Zij hebben opzicht over de kudde die aan hun ambtelijke zorg is toevertrouwd.

De positie van de ledenvergadering in de gemeente is dan ook een heel andere dan bij een vereniging. De kerkelijke ledenvergadering is feitelijk

ke een vergadering van de kerkenraad met de mansleden van de gemeente. De kerkenraad heeft daar niet alleen de leiding, maar ook verantwoordelijkheid en gezag.

Broederlijke verhoudingen

Nu moeten wij vanuit deze principiële uitgangspunten niet tot een soort dictatoriale situatie geraken. Dan doen we geen recht aan de broederlijke verhouding die binnen de gemeente dienen te gelden. Zo heeft onder ons de ledenvergadering nadrukkelijk stemrecht bij de vervulling van de ambten. Deze ordening van de kerk is aan Gods Woord ontleend. De apostelen schakelden de gemeente in bij de instelling van de ambten. Zo moet het ook nu. De kerkenraad stelt de kandidaten; de ledenvergadering kiest daaruit. En ook in andere zaken dient er een goede samenwerking te zijn tussen kerkenraad en ledenvergadering. Op de ledenvergadering geeft de kerkenraad inzicht in de gang van zaken op materieel terrein. Daarbij is het verstandig dat enkele mansleden de kerkelijke zaken controleren. Het getuigt ook van goed beleid wanneer een kerkenraad een commissie van beheer of een onderhoudscommissie instelt. Daarvan kunnen dan enkele kerkenraadleden deel uitmaken en eveneens verschillende bekwame niet-kerkenraadleden.

Uiteraard zou het heel onverstandig zijn en van onjuist beleid getuigen wanneer een kerkenraad geheel of bijna geheel buiten de ledenvergadering om bijvoorbeeld tot een grote renovatie van het kerkgebouw zou besluiten. Zeker in stoffelijke zaken moet een kerkenraad beleid ontwikkelen en vaststellen in goede gesprekken met de ledenvergadering. Want het betreft de zaak van de gemeente. Bovendien moet de gemeente wel de middelen bijeen brengen. Het getuigt van wijsheid wanneer over ingrijpende plannen bijvoorbeeld betreffende het kerkgebouw (nieuwbouw of omvangrijke verbouw) uitvoerige informatie aan de gemeente te verstrekken. Dat kan schriftelijk gebeuren; een gemeentevening waarbij ook de vrouwen aanwezig kunnen zijn, kan eveneens een goede mogelijkheid zijn. Verder is het verstandig, als de kerkenraad besluit dat het plan uiteindelijk doorgaat, dat bijvoorbeeld op de ledenvergadering er een tweederde meerderheid voorstemt. Formeel blijft het de verantwoordelijkheid van de kerkenraad,

maar in zo'n geval de beslissing afhankelijk stellen van een (gekwalificeerde) uitspraak van de ledenvergadering, is heel goed.

Geen ongepaste openheid

Een andere vraag kan zijn: hoe groot moet de openheid zijn die een kerkenraad op de ledenvergadering aan de dag legt? Als bijvoorbeeld een aftredende ambtsdrager niet herkiesbaar gesteld is, moet de kerkenraad dan op de ledenvergadering een toelichting geven? Dit moet niet. Het mag zelfs niet. De kerkenraad stelt de kandidaten en heeft daarover op de ledenvergadering geen verantwoording af te leggen.

Nu zal ieder verstaan dat dit wel een punt zal zijn waar de kerkenraad zorgvuldig en behoedzaam mee omgaat. De kerkenraad zal ook in deze zaken zijn verantwoordelijkheid voor 's Heeren aangezicht hebben te verstaan en heeft tegelijk de gemeente op eerlijke en getrouwe wijze te dienen. Er mag geen sprake zijn van willekeur of heerszucht. Het wezenlijke welzijn der gemeente moet gezocht worden. En daarover is de kerkenraad verantwoordelijk schuldig tegenover de Koning der kerk. Maar de ledenvergadering is niet het orgaan waar over deze zaken gesproken moet worden.

Mag op de ledenvergadering gevraagd worden waarom een jongere niet toegelaten werd tot het doen van openbare belijdenis? Of kan er ingegaan worden op een vraag over de keuze van de catechismusverklaring die gelezen wordt? Zulke vragen horen niet thuis op de ledenvergadering. Wil een gemeentelid er op een eerlijke en gepaste wijze een vraag over stellen dan kan dat op huisbezoek gebeuren. Eventueel kan men er de kerkenraad voor bezoeken of aan

de voorzitter of de scriba iets vragen. Maar ook dan in het besef dat de kerkenraad eigen verantwoordelijkheid draagt. En ook hier geldt dat de kerkenraad niet in willekeur of heerszucht mag handelen, maar getrouw het welzijn van gemeente en personen heeft te behartigen. En meest gericht heeft te zijn op de eer des Heeren. Dat zal een dienende opstelling en een afhankelijke houding met zich mee brengen.

Zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament wordt de gemeente des Heeren ten diepste door de Heere Zelf geleid en geregeerd. Geestelijke leiding geeft de Heere door Woord en Geest en tot de regering van Zijn gemeente heeft Hijzelf ambten ingesteld.

Het is van groot belang dat heel de gemeente bij het kerkelijk leven betrokken is. Dat mag en moet een kerkenraad op een goede wijze bevorderen. Daarbij dient ieder te beseffen waar het ten diepste om gaan moet in de gemeente des Heeren. Immers, geestelijke zaken vormen het eigenlijke doel. Evenwel moeten en mogen alle andere zaken op goede wijze hun plaats en uitvoering krijgen. Het samen-gemeente-zijn is, zeker vandaag, heel belangrijk. Wanneer we elkaar ook in deze dingen zoeken te dienen door de liefde, geeft dat verbondenheid. Zo mag ook hier het welzijn der gemeente bevorderd worden.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Borssele:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Te Genemuiden:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Te Leerdam: ds. M. Karens te Werkendam;
Te Nijkerk:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. G. Mouw te Uddel;

Te Rotterdam-Zuidwijk:

ds. A.B. van der Heiden te Benthuizen;

Te Sint Annaland:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

BEDANKT

Voor Brakel: ds. G. Mouw te Uddel;
Voor Groningen:
ds. L. Terlouw te Barendrecht;
Voor Hoofddorp: ds. J.J. Tanis te Kampen;
Voor Krabbendijke:
ds. F. Mulder te Wageningen;
Voor Moerkapelle:
ds. L. Terlouw te Barendrecht;
Voor Nieuwdorp en Opheusden:
ds. M. Karens te Werkendam.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **21 maart** hoopt ds. C. Clements voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe 2. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ JUBILEUMBOEK Geref. GEMEENTE MEEUWEN

"Die trouwe houdt", 75 jaar Gereformeerde Gemeente Meeuwen. Van dit jubileumboek is nog een beperkt aantal exemplaren beschikbaar. U kunt dit boek bestellen voor de prijs van € 15,- (excl. verzendkosten). Bestellingen kunt u doen via e-mail: jevertse@kliksafe.nl of via tel. 0416-35 12 04.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 2 FEBRUARI 2009 MIDDELBURG-ZUID

Ds. M.J. van Gelder heet allen welkom, in het bijzonder de deputaten naar art. 49 D.K.O. ds. C. de Jongste en ds. C.J. Meeuse. Daarna opent hij de vergadering, namens de roepende kerk van Terneuzen, met het laten zingen van Ps. 89:8. Vervolgens leest hij Rom. 11:25-36 en gaat hij voor in gebed.

In het openingswoord vraagt ds. Van Gelder aandacht voor Rom. 11:36. Hij besluit dit openingswoord met deze woorden: Laat er onder ons in het persoonlijke en het ambtelijke leven onderlinge liefde gevonden worden. Dat dit ook in de toekomst zo mag blijven als onze dienst in de classis een einde neemt.

Daarna leest hij het memorandum over 2008. In het achterliggende jaar 2008 zijn de volgende personen overleden: oud-diaken A. Dingemanse, hij diende 8 jaar in Middelburg-Centrum en 15 jaar in Middelburg-Zuid, en oud-diaken A. Lagendijk in de leeftijd van 73 jaar, hij diende de gemeente Oostkapelle van 1977 tot 1983. Verder is er een aantal jubilea herdacht: H.P. van Hell, diende de gemeente Middelburg-Zuid 30 jaar als

ouderling en L. Janse was 25 jaar ouderling van die gemeente, J. Maljaars was 25 jaar koster in de gemeente Oostkapelle, ouderling M. Simons was 25 jaar ouderling te Terneuzen en ds. C.G. Vreugdenhil herdacht zijn 35-jarig ambtsjubileum. Vervolgens wordt gemeld dat de gemeente Meliskerke het vergrote kerkgebouw op 29 oktober officieel in gebruik heeft genomen. De volgende personen hebben hun ambtelijk werk beëindigd, in de meeste gevallen in verband met gezondheid of gevorderde leeftijd: K.M. Francke, die de gemeente Middelburg-Centrum 14 jaar als diaken en 9 jaar als ouderling heeft gediend en A. Dingemanse, Joh. Janse en W. Vermeule, die dezelfde gemeente als diaken hebben gediend, resp. 28 jaar, bijna 40 jaar en 28 jaar, A.I. van Cadsand heeft de gemeente Oostburg 1 jaar als diaken en 26 jaar als ouderling gediend, Jac. Faasse heeft de gemeente Oostkapelle 9 jaar als ouderling gediend en A.J. de Visser dezelfde gemeente 18 jaar als diaken, A. de Bruyne heeft de gemeente Terneuzen 8 jaar als diaken gediend en P.K. Wisse diende de gemeente Vlissingen 3 jaar als diaken.

Daarna wordt het moderamen samengesteld: preses: ds. D.W. Tuinier; assessor: ds. G.J.N. Moens; quaestor: ouderling B. Sturm en scriba: ouderling S. Riemens.

Op voorstel van het moderamen wordt eerst de emeritaataanvraag van ds. M.J. van Gelder aan de orde gesteld. Ds. Tuinier spreekt enkele inleidende woorden tot ds. Van Gelder. Vervolgens blijkt dat de vereiste stukken binnen zijn. De preses vraagt of ds. Van Gelder hier iets aan toe wil voegen. Ds. Van Gelder merkt op het als een wonder te zien dat hij tot hiertoe is gekomen. Het dienen mocht zijn door de grote Ambtsdrager in de hemel, alleen Hem de eer. De Heere heeft alles welgemaakt, onverdiend.

Vervolgens wordt het advies gevraagd van de deputaten naar art. 49. Ds. Meeuse antwoordt namens deze dat alles in goede orde is bevonden en dat zij kunnen instemmen met deze aanvraag en wenst ds. Van Gelder toe dat hij nu en in het toekomstige mag ervaren wat staat aan het slot van Romeinen 11:36: "Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid". Vervolgens wordt de emeritaatsverklaring voorgelezen. Hierin staat dat ds. Van Gelder met ingang van 1 mei 2009 op de meest eervolle wijze emeritaat wordt verleend. Ds. Tuinier merkt op dat ds. Van Gelder vindt dat de predikant niet teveel aandacht moet krijgen, maar dat Zijn Zender steeds in het middelpunt dient te staan. Hij dankt hem voor zijn inzet in de classis en voor de heldere Christusprediking te midden van ons. Vervolgens

wordt ds. Van Gelder staande toegezongen 102:16. De deputaten art. 49 wordt dankgezegd voor hun advies. Meegeleend wordt dat de afscheidsdienst plaatsvindt op 16 april in Middelburg-Zuid.

Tenslotte wordt het voorstel tot verdeling van de consulentenschappen per 1 mei voorgelezen. Ds. De Heer: Aagtekerke en Meliskerke en Middelburg-Zuid. Ds. Moens: Vlissingen en Westkapelle. Ds. Tuinier: Middelburg-Centrum, Terneuzen en Oostkapelle. Ds. Vreugdenhil: Haamstede en Oostburg. Dit wordt door de classisvergadering akkoord bevonden. Van het Walchers mannenkoor is de vraag ingekomen of er een hervormingsavond wordt gehouden op zaterdag 31 oktober 2009. De afspraak is: als deze dag op zaterdag, zondag of maandag valt is er geen klassicale hervormingsavond.

Drie ingekomen rapporten worden aan de orde gesteld. Het verslag van ouderling L.W. van de Vreede betreffende de aangepaste catechisatie aan gehandicapten wordt besproken. Ook is er een verslag van de klassicale commissie jeugdzorg betreffende de in 2008 gehouden bijeenkomsten. Verder is een vraag van de commissie hoe er verder dient te worden gegaan, nu er zo weinig belangstelling is voor deze bijeenkomsten, of dat moet worden aangesloten bij de Jeugdbond. Er wordt afgesproken dat de commissie overleg zal hebben met de Jeugdbond vóór de classisvergadering van september en op die vergadering met een voorstel zal komen.

Vervolgens wordt het schrijven van de Adviescommissie Gomarus behandeld. Bij dit schrijven is een notitie "betrokkenheid predikanten bij de kerkbode Gomarus" gevoegd, waarin de commissie de geschiedenis schetst en vervolgens aangeeft zelf de noodzaak om het beleid te wijzigen niet ziet, omdat er sinds het besluit van 2003 geen gewijzigde omstandigheden zijn. Besloten wordt om de situatie te handhaven zoals het was: de predikanten van de classis participeren niet in de adviescommissie Gomarus. Er wordt op gewezen dat er bij vragen te allen tijde contact kan worden opgenomen met de eindredacteur.

Naar aanleiding van het agendapunt Adviesraad Calvin College wordt besloten het college te verzoeken te allen tijde de Statenvertaling te gebruiken. Vervolgens of de school zich wil distantiëren van het meelopen door docenten aan de kustmarathon in oktober. Ds. De Heer, de afgevaardigde van de classis Middelburg, meldt dat er op de laatste vergadering is gesproken over de visienota (Homo)seksualiteit van de VGS en hoe omgegaan moet worden met homoseksualiteit.

Vervolgens worden de afgevaardigden voor de P.S. Zuid gekozen. Primi: ds. J.M.D. de Heer, ds. G.J.N. Moens, ds. D.W. Tuinier en ds. C.G. Vreugdenhil en de ouderlingen: J.P. Bosman, M. Simons, J. Sinke en G.A. Terlouw.

In de maanden vóór de zomer zal er door de vier predikanten kerkvisitatie worden gehouden in alle gemeenten van de classis.

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering wordt de gemeente van Vlissingen aangewezen. De vergadering zal gehouden worden op 12 juni 2009 te Vlissingen, aanvang 19.30 uur. Wanneer er geen punten ter behandeling zijn zal de vergadering gehouden worden op 11 september 2009 te Vlissingen, aanvang 19.30 uur. Hierna sluit de preses de vergadering en verzoekt ouderling Duerink van de roepende kerk te Terneuzen te eindigen. Hij laat zingen Psalm 25:7 en eindigt met dankgebed.

Scriba, S. Riemens.

■ **VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSSEN 6 FEBRUARI 2009 NOORDERKERK RIJSSSEN**

Namens de roepende kerk van Apeldoorn opent ds. C.A. van Dieren de vergadering op de gebruikelijke wijze en memoreert de bijzondere gebeurtenissen van de afgelopen periode. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. D. de Wit, assessoren: ds. A. Schreuder en ds. C.A. van Dieren, 1^e scriba: oud. K.H. de Heer, 2^e scriba: oud. F. van Toor, quaestor: oud. D. Ebbers.

Er zijn verschillende ingekomen stukken. Een voorstel van de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan Instellingen in de Particuliere Synode Oost om bestuurslid G.W. van der Maat opnieuw voor te dragen ter benoeming wordt aanvaard.

Er is een uitgebreide rapportage van de SVRO. Waardering wordt uitgesproken voor de open wijze van rapporteren en het vele goede werk dat verricht werd. Er mag op veel punten vooruitgang geboekt worden. Wel worden nogmaals zorgen uitgesproken over het behoud van de identiteit, vooral ten aanzien van het benoemingsbeleid. Deze zorg zal binnen de Raad van Advies worden uitgesproken. Ten aanzien van het samengaan met andere instellingen wordt gevraagd geen besluiten te nemen buiten de classes om. Ook wordt gepleit om bij de nieuwbouwplannen in Rijssen rekening te houden met ruimten voor begrafenissen en weeksluitingen.

Naar aanleiding van vragen op de vorige classisvergadering is er een rapport van de gemeente Arnhem betreffende het catechiseren. In de bespreking wordt zorg uitgesproken over de vraag hoe we

onze jeugd kunnen bereiken en bewaren bij de leer die naar de godzaligheid is. Het is de moeite waard daarover door te spreken. Besloten wordt hiervoor een avond te beleggen met alle catechiseermeesters uit de classis. Ds. Van Dieren zal dan een inleiding houden. Op de volgende classisvergadering zal worden bezien of deze kerntaak van het ambtelijk werk breder via de P.S. Oost aan de orde moet worden gesteld.

Vervolgens komt een rapport ter sprake aangaande de gemeente te Almelo. Na overleg met de leden van Almelo zijn enkele voorstellen geformuleerd betreffende de definitieve afronding. De classis gaat akkoord met de voorstellen. Er zal een laatste dienst gehouden worden op 3 maart 2009.

De voortgangsrapportage van de evangelisatiepost te Emmen geeft geen vragen. Visitatie rapporten van de drie Rijssense gemeenten, Enschede en Wierden worden voorgelezen en aanvaard.

In verband met de komende vergadering van de Particuliere Synode Oost op 28 mei 2009 te Rijssen-Noord worden de

volgende afgevaardigden gekozen: als primi de predikanten C.A. van Dieren, A. Schreuder en D. de Wit en de ouderlingen D. Ebbers, H. van der Goot, K.H. de Heer, F. van Toor en J. Wilbrink. De vergadering wijst de gemeente van Arnhem aan om de classis bijeen te roepen op 18 september 2009 om 19.00 uur in de Noorderkerk te Rijssen. Op verzoek van de preses eindigt ouderling J. Gerritsen van de roepende kerk Apeldoorn de vergadering op de gebruikelijke wijze.

F. van Toor, 2^e scriba.

■ **MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2008**

* Pag. 85, **DEPUTAATSCHAP BIJ DE HOGE OVERHEID**

E-mailadres van de secretaris, drs. J.N. van de Poel, is: jnvdp@telfort.nl

* Pag. 87, **DEPUTAATSCHAP BIJBELVERSPREIDING**

Adres enz. van de algemeen secretaris, W. Chr. Hammink, is nu: Tornemeer 24, 3446 JL Woerden, tel. 0348-41 61 16, e-mail: drts@hammink.eu.

BERICHTEN

■ **BENOEMING VROUWENWERKER NIGERIA**

Het deputaatschap voor de zending heeft mev. A.G. Buijert (52) uit Kampen kunnen benoemen als vrouwenwerker. Op dit moment is zij als docent verpleegkunde verbonden aan het Hoornbeek College in Kampen. Haar opleiding zal na de zomervakantie beginnen, waarna uitzending begin 2010 kan plaatsvinden.

Alie Buijert heeft eerder voor de zending gewerkt op Papua (1998-2001) en in Sudan (2002-2006). Haar werk in Nigeria zal onder andere alfabetiseringswerk inhouden.

Het deputaatschap en onze zusterkerk in Nigeria zijn verblijd met deze benoeming ter ondersteuning van de Nigeria Reformed Church. Moge de Heere er zijn zegen aan verbinden.

ds. W. Harinck, secretaris ZGG

■ **OPVOEDINGSVONDEN VOORJAAR 2009**

De jeugdbond organiseert een viertal opvoedingsavonden met als thema:

Ware liefde wacht niet - Op tijd in gesprek over seksualiteit

Het zal op deze avonden gaan over het gesprek met kinderen, tieners en jongeren over seksualiteit. In de maatschappij en via de media krijgen kinderen en jongeren een vertekend beeld mee van wat liefde is. Wat door de Heere goed is gemaakt, wordt door de zonde bezield. Veel ouders worstelen met de vraag hoe zij hun kinderen een goed en Bijbels beeld van liefde en seksualiteit kunnen meegeven.

Het programma bestaat uit een inleiding op het thema door een spreker, gelegenheid tot groepsgesprek en een afrondende forumbespreking. Er is ook een boe-kentafel met informatie aanwezig. De avonden worden gehouden in de volgende plaatsen:

Locatie	Goes
Datum	24 maart
Spreker	mw. M.R. de Braal-Prins
Leiding avond	J.H. Mauritz

Locatie	Rijssen
Datum	24 maart
Spreker	mw. A. Teerds-Gertenbach

Leiding avond R.H. Warnaar

Locatie Dordrecht

Datum 31 maart

Spreker dhr. E.J. Verbruggen

Leiding avond J. Verschoor

Locatie Woerden

Datum 7 april

Spreker mw. S. Brons-Van der Wekken

Leiding avond L.A. Kroon

Opgave vooraf bij Willianne Zippro, per telefoon (0348) 489937 of per email wa.zippro@jbgg.nl.

■ ZANGAVOND

Noordwijk

Op **vrijdag 3 april** wordt er een paas-zangavond gehouden in de Jeroenskerk te Noordwijk. Hieraan wordt meegewerkt door o.a. het gemengd koor 'De Lofstem' uit Lisse o.l.v. Jan Groenendaal. Evangelist J. Krijgsman zal een appelwoord spreken. Collecte t.b.v. de evangelisatiepost Amsterdam. Aanvang 19.45 uur. U komt toch ook?

Tholen

De Stichting Musica Sacra organiseert op **zaterdag 21 maart** een Datheensamenzangavond in de Grote Kerk te Tholen. Ouderling J. Bliet uit Krabbendijke hoopt de opening en de sluiting te verzorgen en een meditatie te houden. Organist is Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Stichting China. Aanvang: 19.30 uur.

■ FIETSTOCHT DOOR DE BOLLENSTREEK

Op **zaterdag 12 april** wordt de jaarlijkse fietstocht door de Bollenstreek georga-

niseerd. De opbrengst hiervan is bestemd voor de herbouw van een school in China, die in mei 2008 door een aardbeving is verwoest. De fietstocht (20 en 40 km) voert langs prachtige bollenvelden. Onderweg zijn consumpties verkrijgbaar.

Inschrijven tussen 9.00 en 12.30 uur. Vertrekpunten: vanuit Lisse, kerk Geref. Gemeente, Crocussenstraat 2a en vanuit Katwijk, Hoek B.V. Haringhandel, Lage-weg 15.

Vóór 11 april kan huurfiets worden gereserveerd.

Inschrijfkosten: volwassenen € 5,- p.p., kinderen tot 12 jaar: € 2,50 p.p., gezin: € 12,50 maximaal. Voor inlichtingen: M. Ligtenberg, 06-40709975 of A. van der Plas, 06-21641238.

■ SNUFFELMARKT TE LISSE

Zaterdag 28 maart hoopt de gemeente Lisse haar bekende snuffelmarkt te houden. De opbrengst is bestemd voor: zending, evangelisatie, jeugdbond, restauratie kerkorgel en Gevangenzorg Nederland. Er zijn grote en kleine "snuffels" en nog verschillende andere artikelen; ook is aan de kinderen gedacht.

Locatie: Hobahohal, 2e Havendwarsstraat, Lisse. Openingstijden: 9.00-16.00 uur. www.snuffelmarkt-lisse.nl.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 15 MAART 2009

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 19.00 uur ds. L. Blok; Aalst 14.30 uur stud. Maljaars; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur

ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Boskoop 16.30 uur ds. Paul; Breda 16.30 uur stud. Bredeweg; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 18.30 uur ds. P. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Terlouw; Deventer 17.00 uur ds.

Tuinier; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Van Belzen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.J. Karels; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Schipper; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot (H.D.); Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 15.00 uur ds. De Wit; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Goudswaard 10.00 uur ds. Van Aalst en 17.00 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 15.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Tanis; Haamstede 10.00 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 17.00 uur ds. Brugge; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hoofddorp 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoogeveen 9.30 en 19.00 uur stud. Boeder; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.30 uur (bev.ambtsdr.) ds. Baan; Krabbendijke 14.00 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 18.00 uur ds. B. van der Heiden; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Bakker; Mijdrecht 19.15 uur ds. Van der Net; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. De Heer; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 18.30 uur ds. Kleppe; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Oosterland 14.30 uur ds. Van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. Paul; Poortvliet 14.30 uur ds. De Jongste; Puttershoek 10.00 en 14.30 uur ds. Hakvoort; Rhenen 16.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Rid-

derkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. Van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur stud. Bredeweg; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. W.J. Karels; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 19.00 uur ds. Driessen; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. Brugge; Soest 15.00 uur ds. Verschuure; Spijkenisse 14.30 uur ds. De Leeuw; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. Labee; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. Bakker; Stolwijk 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Schipper; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Moens; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 18.45 uur ds. Kattenberg; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 17 MAART 2009

Borssele 19.30 uur ds. Hoogerland; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Eindhoven 19.30 uur ds. Van der Net; Melissant 19.30 uur ds. Van Krimpen; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Mondria; Poortugaal 19.30 uur ds. Hakvoort; Poortvliet 19.30 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Verweij; Westzaan 19.30 uur ds. Van Ekeveld.

■ WOENSDAG 18 MAART 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Schipper; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Schreuder; Ermelo 19.30 uur ds. Vermeij; Genemuiden 19.30 uur ds. Hogchem; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Van Belzen (GBS); Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. Mondria (GBS); Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Veenendaal; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Gunst; Nisse 19.30 uur ds. De Heer; Ooltgens-

plaat 19.30 uur ds. Meeuse; Rhenen 19.30 uur ds. Van Aalst; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Baan; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Beens; Soest 19.30 uur ds. Van Boven.

■ WOENSDAG 18 MAART 2009 BIDDAG

Aalst 14.30 en 19.00 uur ds. Melis; Alphen a/d Rijn 15.00 en 19.30 uur ds. Hakvoort; Amsterdam-Noord 14.30 en 19.30 uur ds. Labee; Breda 15.00 en 18.00 uur ds. Brugge; Enschede 15.00 en 19.30 uur ds. Tuinier; 's-Gravenzande 15.30 en 19.30 uur ds. Driessen; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. Visscher; Hoofddorp 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. Terlouw; Meeuwen 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Naaldwijk 14.30 en 19.30 uur ds. Van Dieren; Nieuwer ter Aa 14.30 en 19.30 uur ds. Van der Net; Oostvoorne 15.00 en 19.30 uur ds. Silfhout; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 10.00, 15.00 en 19.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. Kattenberg; Spijkenisse 14.30 en 19.45 uur stud. IJsselstein; Sprang-Capelle 15.00 en 19.30 uur ds. Karens; Zaandam: zie Amsterdam-Noord.

■ DONDERDAG 19 MAART 2009

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Goudswaard 19.30 uur ds. L. Blok; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens (H.D.); Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder (gemeenteavond); Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ VRIJDAG 20 MAART 2009

Tricht-Geldermalsen 18.30 uur ds. Labee (huw.bev.); Yerseke ds. Van Krimpen 14.30 uur (huw.bev.).

■ VRIJDAG 20 MAART 2009 BIDDAG

Den Helder 15.00 en 19.00 uur ds. Heijkamp.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hoogeveen, heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van

Egbert Nijstad

in de leeftijd van 88 jaar.

Van 1970 tot 1992 heeft hij de gemeente als ouderling in alle liefde en getrouwheid mogen dienen.

De Heere sterke en vertrooste de kinderen, klein- en achterkleinkinderen en familiebetrekkingen in dit smartelijke verlies. En heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad: R. van Reenen, preses
M. den Admirant, scriba

Hoogeveen, 7 maart 2009

Camping De Beukenhof Tiendeveen (Drenthe)

Te huur chalets en stacaravans in week 28, 29, 31, 34 en 35.

We zoeken meisjes v.h. recreatie team in week 28, 29, 32 en 34. Geen aankomst en vertrek op zondag. Geen huisdieren toegestaan.

Voor meer info: 0528-331246
info@campingdebeukenhof.com
www.campingdebeukenhof.com

Te huur in Borssele (Zeeland):

Onze **woning** van 1 aug.-15 aug. Mooie fiets omgev. En dicht bij zee. Tel. 0113-352788.

Voor een zorgzame begeleiding



Begraafenisonderneming
Barnveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555
Kerkstr. Stationsweg 411
3826 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Te koop in **Berkenwoude**.
Uitgebouwde woning met 5 slaapkamers. Kindvr. straat en vrij uitzicht over de polder. Vr. pr. € 244.500,= k.k. Tel. 0182-62 22 22 (makelaar)

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwd en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begraafenisverzorgers:
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Mehieste

Begraafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54
Waardenburg:
Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

Te huur omg. Beekbergen (Lieren)
woonruimte voor een **werkende jonge vrouw** (1 pers.)
Tel 055-5062744.

Op **Camp. de Hofstee** in **Nunspeet** te huur ons nieuwe **chalet**. Wasm. en fietsen aanw. Vrij: vanaf heden. Bel: **038-4204120**.

Elspeet: vakantiewoning te huur, nabij kerk. Tel. 0577-491568.

Te koop gevraagd Theologische boeken

0577-401065

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horsssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsssen.com
www.van-horsssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

VAKANTIE IN DE BETUWE:

Voor rust, ruimte en gezelligheid bent u welkom op minicamping **DE VIJVERHOF in OMMEREN**

tevens caravanverhuur en vakantiehuis

Voor info: 0344 601973 of
www.vijverhof-ommeren.nl

WELKOM OP DE CGO

Belangstelling voor de Cursus Godsdienstonderwijs?

Voor het nieuwe cursusjaar worden op vijf locaties voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor de A, B en C - cursus. U/jij bent hartelijk welkom op de informatiebijeenkomst met open les.

Op de zaterdagochtend starten we om 8.30 uur.

De open les is van 9.55-11.05.

Op de donderdagavond beginnen we om 19.30 uur.

De open les is van 20.50-22.00 uur.

Op alle locaties staat een kopje koffie klaar en krijgt u een map met informatie.

Gouda: donderdag 19 maart

Driestar College (Gebouw B)
Ronsseplein 1.

Goes: zaterdag 21 maart

Calvijn College
Klein Frankrijk 19.

Amersfoort: zaterdag 4 april

Van Lodenstein College
Utrechtseweg 228.

Dordrecht: zaterdag 18 april

Wartburg College
(locatie Marnix)

Rijssen: dinsdag 9 juni

Prof. Waterinklaan 41.

Kerkgebouw 'De Kandelaar'
(Rijssen West),
Veenenslagen 107.

Nadere informatie /aanmelding CGO

A.W. Burghout
Zijpestraat 26;
4675 CV - St. Philipsland
Tel. 0167-57 31 18

Overige informatie

J.H. Mauritz, directeur
Tel. 0348-40 19 78
email: jh.mauritz@cgo.nu



CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Helpt u hen aan een nieuw (t)huis?

De aardbeving verwoestte het.

GIRO: 320666

Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Voor voorlichting of presentatie
bel: (0184) 61 26 32



Stichting China
Veenendaal



Zorg dichtbij



Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur



HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen - 24 uur bereikbaar

Voor begravenissen in o.a. Zoermeer, Gouda, Alphen ald Rijn e.o.

Begravenisverzorging "Honestum"

☎ 0180 - 628908 (Dag en Nacht)

L. Melieste - Verveer

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

BEGRAFENISVERZORGING KINA

010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Woning in Rijssen te koop:

Goed onderhouden ruime tweekapper. Voorzien van o.a. dichte woonkeuken, 5 slaapkamers en veel bergruimte. In nieuwbouwwijk, op loopafstand van kerk en scholen. Voor meer informatie: 06-57421569

In Kamperland staat onze 6-persoons bungalow te huur.

We bieden u een bungalow met veel privacy en rust aan! Ook ligt het dicht bij het strand en het Veerse Meer. De bungalow is van alle gemakken voorzien! Alle weken zijn nog vrij! U bent van harte welkom!
Voor info kunt u bellen met **0118-584385 of 06-51201554**

Vakantie Zeeland, woning te huur in Krabbendijke. Dichtbij kerk en winkels. Week 32 en 33 vrij. Graag nette bewoning vereist. Inlichtingen: 0113-502280.

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl

Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht

078-6124081

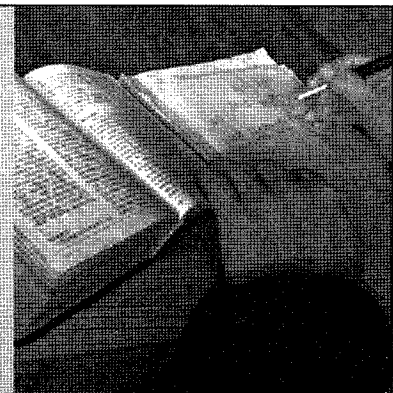
Tevens inkoop/taxatie



maandag gesloten gratis parkeren

Christelijk onderwijs is nu nodig

Help het christelijk onderwijs in China.
Internaten zijn bedoeld als thuis.
Samen zorgen voor toekomstperspectief.
Uw bijdrage is meer dan een geschenk!



Stort uw gift op 3473.76.029 t.n.v.

Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.



HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudsonstaylor.nl

Te koop in **Leiderdorp**
Ruime **tussenwoning**, goede staat,
5 slpkms, heerlijke tuin zuidwest
dicht bij kerk en school
Vraagprijs € 329.500 k.k.
informatie 06-18135072

Te huur **6-persoons stacaravan** op
rustige camping bij Rijssen bij bos,
hei en wei. Ook mei- en herfst-
vakantie. **0548-521280**


Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg
en gezins- en bejaardenzorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Dit houdt voor ons in dat
Bijbelse normen en waarden de
basis vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van
19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op
telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van
9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.



Geen crematies.
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. **010 - 4600509**

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

TEACHERS NEEDED!



CALVIN CHRISTIAN SCHOOL
in Alberta, Canada, urgently requires
three more teachers to fill
vacancies in elementary for the
2009-2010 school year.

For more information contact the principal:
William Grisnich: tel. 001 403 320 1650
Email: wgrisnich@ccschool.ca

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp in
de vorm van begeleiding en
behandeling van mensen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gezinsproblemen, Persoonlijke
problematiek (zoals Depressie,
Angst), Arbeidsproblemen en een
Autistisch Spectrum Stoornis.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasterdam
info@rpederland.nl www.rpederland.nl



Ambtskleding

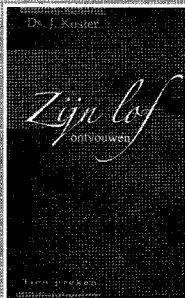
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streeppantalons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9 - 21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

PREKEN VOOR BIJZONDERE TIJDEN

biddag, lijdenstijd, goede vrijdag, weeszon, pasen en pinksteren



ds. J. Koster ZIJN LOF ONTVOUWEN

Tien preken
1 Sam. 17:47b; 2 Sam. 9:7
(voorber. H.A.); 1 Kron.
4:10 (biddag); Hoogl.
2:14 (voorber. H.A.);
Dan. 6:11; Mich. 2:13
(advent); Matth. 24:37-39
(lijdenstijd); Luk. 2:49b;
Hand. 8:30b; 2 Tim.
4:6-8.

Geb. 175 blz. **15.00**



ds. W.C. Lamain PLEISTER- PLAATSEN (2)

Acht predikaties voor de
periode tussen nieuwjaar
en pasen
Luk. 2:22-24 (na nieu-
jaar); Jer. 18:19 (biddag);
Zach. 12:10 (biddag);
Matth. 26:59-60 (lijden-
stijd); Joh. 18:1 (lijden-
stijd); Matth. 26:14-16
(goede vrijdag); Ps.
118:24 (pasen); Mark.
16:9 (pasen).

Geb. 125 blz. **11.30**



ds. E. Franssen e.a. ZIE, HIJ KOMT

Twaalf predikaties voor de
periode tussen advent en
pinksteren
In deze bundel zijn
preken opgenomen van
ds. E. Franssen, ds. H.
Ligtenberg, ds. Th. van
Stuijvenberg en ds. D.W.
Tuimer.

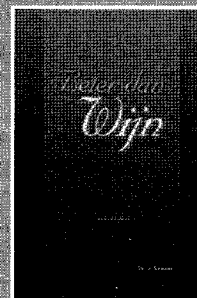
Geb. 240 blz. **17.90**



ds. Chr. van Dam VERBLIJFT U IN DE HOOP

Zestien preken, waaronder
een biddagpredikatie
Velen herinneren zich de
eerlijke, liefdevolle en
schriftuurlijk-bevindelijke
wijze waarop ds. Van Dam
Gods Woord verklaarde.

Geb. 125 blz. **11.50**



ds. J. Spaans BETER DAN WIJN

Acht preken, waaronder
een biddagpredikatie
In deze preken worden
geestelijke bedelaars
getekend, die met een
hongerende ziel zitten
om de uitnemende liefde
te proeven, die beter is
dan wijn.

Geb. 120 blz. **12.50**



Uitgeverij Boekhandel
verkoopbaar bij
de boekhandel
Gebr. Koster
Naracstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl